

Důstojník Alexander rytíř von Helly – téměř zapomenutý hrdina

Úvodem

Nemělo by valného smyslu úvodem tohoto krátkého pojednání zbytečně rozptylovat čtenáře vyjmenováváním důvodů, které vedly k vytvoření pojednání samotného. Přesto však takto učiním a uvedu alespoň jeden – ten hlavní.

Zájem o rodopis, historii a stejnou měrou o filatelii přivedl mě ke sbírání tzv. feldpostek. Tedy lístků, které odesílali vojáci rakouské monarchie ze všech front I. světové války svým nejbližším. Nepatrné lístky a pohlednice v sobě leckdy skrývají životní příběhy, které by mnohý z nás nejen že nechtěl zažít, ale zhýčkáni současnou dobou si je nedokáže ani představit. Lístky, na kterých jsou otištěna razítka s čísly polních poštovních úřadů a razítka jednotek, kde odesílatel v daném momentu sloužil, jsou znamenitým a dle mého názoru i nedoceneným materiálem, který lze úspěšně využít v rodopisné práci. A právě jedna z takových feldpostek, přesněji řečeno pohlednic, se stala důvodem, proč jsem se pokusil zjistit pokud možno co nejvíce o životě jednoho důstojníka rakousko – uherské c. a k. armády.

Ačkoliv považuji internet za téměř již obvyklou součást svého života a hojně jej využívám, byl jsem značně překvapen relativně velkým množstvím informací, které jsem ke zpracovávanému tématu našel. Hlavní příčinou je pokračující digitalizace archivních materiálů ze strany různých subjektů státní správy. Ne že bych nerad navštěvoval badatelské archivy, ale donesení materiálu až „pod nos“ (tedy spíše na monitor domácího počítače) prostřednictvím internetu má rovněž cosi do sebe.

Nežli se dostaneme k životu a kariéře našeho zájmového důstojníka, kterým je pan **Alexander rytíř von Helly**, je třeba v krátkosti připomenut něco málo informací z historie c. a k. pěšího pluku č. 28.

Zájemcům o problematiku první světové války a účasti vojáků z českých zemí v tomto konfliktu určitě neuniklo vydání publikace vojenského historika Ing. Josefa Fučíka „Osmadvacátníci“¹. Jak již podtitul této knihy – Spor o českého vojáka I. světové války – napovídá, těžiště autorovy práce spočívá ve studii účasti pražského c. a k. pěšího pluku č. 28 ve Velké válce s ohledem na jeho zrušení po údajném přechodu části příslušníků pluku k Rusům a jeho následném obnovení.

Není účelem tohoto příspěvku rozebírat situaci ve které se pluk na velikonoční Bílou sobotu roku 1915 ocitl, pro nás je v tuto chvíli podstatná informace, že pluk byl dnem 11. dubna 1915 pro údajnou velezradu a zbabělost před nepřítelem vyškrtnut na věčné časy ze seznamu rakouských vojenských těles a jeho příslušníci rozděleni k ostatním útvarům rakousko - uherské armády.

I přes tuto skutečnost však náhradní prapor osmadvacátníků dislokovaný v maďarském Szegedu nadále pokračoval ve výcviku nováčků a záloh a jejich odesílání na frontu v pochodových jednotkách. Vycvičení vojáci, kteří sami sebe nazývali „pražskými dětmi“, tak směřovali k různým plukům armády habsburské monarchie neboť jejich mateřský útvar již neexistoval. Rakouské vrchní velení nemělo zájem zažítý a fungující výcvikový prapor rušit, obzvláště v momentu, kdy Rakousku - Uhersku vyhlásilo válku také Italské království (23. 5. 1915).

O tom, že koncem května již vojáci vycvičeného pochodového praporu v Szegedu s napětím očekávali brzký odjezd na frontu svědčí i korespondenční lístek příslušníka tohoto praporu Oldřicha Kuchynky, který svému kamarádovi do Prahy dne 21. května 1915 sděluje:

---

¹ FUČÍK, Josef. Osmadvacátníci. Mladá fronta, Praha, 2006.

„napiš mě toho podruhé hodně, neboť nejdéle za 16 dní pojedeme do pole...“.² Původně plánovaný cíl XI. pochodového praporu – východní fronta byl vzhledem k vzniklé situaci změněn a prapor tak byl poslán na nově otevřenou sočskou frontu.

Velení XI. pochodového praporu bylo svěřeno pražskému rodákovi a důstojníkovi pěšího pluku č. 28 kapitánu Alexandru rytíři von Helly.

Tento důstojník se patrně nehodlal smířit se skutečností, že byl jeho pluk na základě vymyšlené a řádně nevyšetřené karpatské aféry zrušen a že se i prapor, jemuž velí, ihned po příchodu na frontu rozpustí v jiných jednotkách. S tímto vědomím proto po příjezdu na sočskou frontu požádal velitele 93. pěší divize generálmajora Adolfa von Booga, aby jeho XI. pochodový prapor nerozděloval a umožnil mu bojovat jako celku. Velitel divize von Hellymu vyhověl a zařadil jeho prapor do zálohy své divize v obraně severní části III. úseku sočské fronty. Jak von Helly svým požadavkem, tak i von Boog svým rozhodnutím velmi riskovali. V případě jakéhokoliv neúspěchu by oba muži, kteří tímto porušili rozhodnutí samotného vrchního velení, čekali dozajista polní soud.

23. června 1915 prodělali von Hellyho vojáci první křest ohněm. Po týdenním ostřelování rakouských postavení italským dělostřelectvem nastoupila italská pěchota na několika směrech k masovým útokům. Jedním z jejích cílů bylo i dobytí horského hřbetu Monte San Michele, kde byl k obraně zasazen rovněž XI. pochodový prapor. Ten při odrážení četných ztečí protivníka podal výtečný výkon a plně se v bitvě, kterou dějiny znají pod jménem „1. sočská bitva“, osvědčil. Po jejím skončení byli osmadvacátníci spolu s 93. pěší divizí vystřídáni 20. honvédkou pěší divizí a odešli do zálohy.³

Další střetnutí však na sebe nenechalo dlouho čekat. 18. července 1915 byla mohutnou dělostřeleckou přípravou zahájena „2. sočská bitva“ v jejímž průběhu, dne 20. července, italští vojáci vrchol Monte San Michele dobyli a honvédy vytlačili. Jelikož v důsledku tohoto italského úspěchu hrozilo otevření jižního křídla rakouské armády, byly za účelem odvrácení této pro rakouskou stranu nebezpečné situace do boje zasazeny rakouské zálohy, mezi kterými se nacházel i XI. pochodový prapor. Nad ránem 21. července tak rakouské jednotky nastoupily do nelítostného boje o znovudobytí vrcholu. Po téměř dvouhodinovém boji byl vrchol císařskými vojáky opět dobyt, jednou z prvních jednotek, která se na vrcholu ocitla, byl i pražský XI. pochodový prapor. Byl to opět obrovský úspěch svědčící o odvaze a vynikající úrovni von Hellyho jednotky, která prokázala, že má své místo mezi ostatními pluky rakouské armády.⁴ Obě výše popsaná mimořádná bojová vystoupení XI. pochodového praporu se stala pádným důvodem k tomu, aby byl pěší pluk č. 28 znovu zřízen, což bylo císařským rozhodnutím 22/12 v závěru prosince 1915 provedeno.

Kapitán Alexander rytíř von Helly se však tohoto okamžiku nedožil. Nezažil ani děkovné a oslavné projevy vysokých armádních důstojníků po skončení 2. sočské bitvy vyslovené na adresu praporu, kterému velel. V boji o vrchol Monte San Michel totiž padl.

Tělo nebohého hejtmana nebylo mezi padlými vojáky nalezeno, nikdo nedokázal rovněž popsat jak vůbec v průběhu bitvy přišel von Helly o život. Velitel 93. pěší divize generál von Boog vyhlásil za nalezení těla statečného von Hellyho odměnu a od praporu vyrazilo zpět na bojiště dvanáct pátracích hlídek. Jejich snažení, ztěžované terénem a blízkostí protivníka, střílejícího na vše co se jen hnulo, bylo bezvýsledné.⁵

Pohlednice

Příběh kapitána von Hellyho, který zásadní měrou přispěl k pokračování historie c. a k. pěšího pluku č.28 mě osobně při studiu Fučíkovy knihy velmi zaujal. O to větší bylo

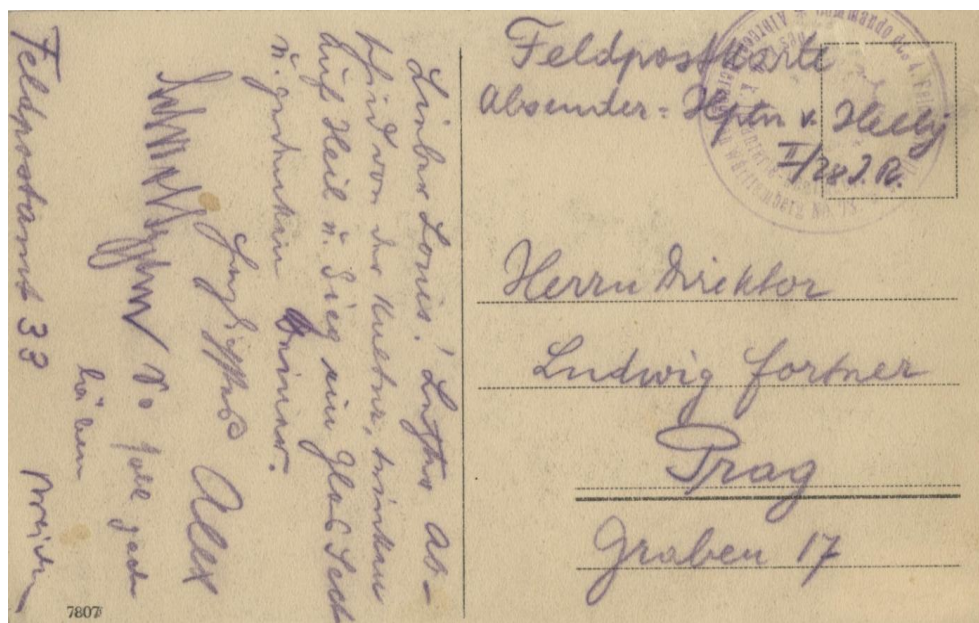
² Soukromá korespondence příslušníka c. a k. pěšího pluku č.28 Oldřicha Kuchynky, archiv autora.

³ Honvéd – označení pro příslušníka uherské zeměbrany.

⁴ Blíže viz.: FUČÍK, Josef. Osmadvacátníci. Mladá fronta, Praha, 2006, s. 194-199.

⁵ Tamtéž, s.200.

moje překvapení a radost, když jsem na jedné z filatelistických burz zcela náhodně mezi lístky polní pošty objevil nedatovanou a na první pohled nijak zvlášť zajímavou pohlednici. Lístek, jehož rub je zobrazen na následující fotografii, byl napsán, signován a odeslán Alexandrem von Hellym, tehdejším příslušníkem II. praporu pěšího pluku č. 28.

I když není pohlednice datována, podle razítka vojenského tělesa v jejím pravém rohu a ručně psaného textu „Feldpostamt 33“ jsem se pokusil určit přibližnou dobu jejího odeslání a přiřadit ji tak ke konkrétní části von Hellyho vojenské kariéry:

- číslo polního poštovního úřadu uvedené na pohlednici – 33 – bylo do června 1916 používáno pražskou 9. pěší divizí,
- odesílatel Alexander von Helly zde uvedl svoji příslušnost k II. praporu pěšího pluku č.28. Tento prapor byl začleněn do 18. pěší brigády (součást 9. pěší divize), se kterou odešel na srbskou frontu. Odtud byl v druhé polovině srpna 1914 přesunut do Haliče, čímž svoji podřízenost 9. pěší divizi ukončil,
- II. prapor pěšího pluku č. 28 působil v rámci 18. pěší brigády na srbské frontě spolu s chebským pěším plukem č. 73. Razítko tohoto pluku je otištěno i na pohlednici – konkrétně razítko velitelství 4. polního praporu,
- v textu von Helly sděluje: „...při posledním rozloučení s kulturou, než překročíme Drinu, připijíme sklenkou sektu na zdar a vítězství“.

Na základě výše uvedených poznatků lze tedy říci, že pohlednice byla odeslána von Hellym na počátku války, přesněji řečeno těsně před 12. srpnem 1914 – před útokem rakouské armády na srbské území z Bosny. Tuto skutečnost také nepřímo potvrzuje i postava na pohlednici, která má pokrývku hlavy ve tvaru fezu, tedy pokrývky používané na Balkáně. Rovněž absence klasického kulatého razítka s číslem polního poštovního úřadu svědčí o tom, že se jedná o lístek z počátku konfliktu, kdy tato razítka ještě nebyla polním poštovním úřadům dodána.

Uvedenou pohlednici a své domněnky jsem konzultoval s již zmíněným vojenským historikem Ing. Fučíkem, který je potvrdil. Jak jeho kniha, tak i získaná pohlednice zavdaly příčinu, abych se o von Hellyho začal zajímat podrobněji. Následující odstavce shrnují informace, které se mi podařilo k osobě kapitána Alexandra rytíře von Hellyho zjistit.

Rodina von Helly

Rodina von Helly se usadila v Praze ve druhé polovině 18.století, její kořeny však sahají do Irska. Měšťanské právo v Praze získal roku 1758 jako první příslušník rodu Helly Johann Jiří ml. Helly (*1726), jehož otec pocházel z Irska. Rozrod této osoby velice přehledně popisuje článek Miroslava Barocha.⁶

Do rytířského stavu byl povýšen děd Alexandra von Hellyho – Karel von Helly – pouhý den před svou smrtí – 17.dubna 1873. Povyšovací diplom ze dne 2. srpna 1873 byl vystaven i na jména jeho tři pozůstalých dětí, mimo jiné na otce Alexandra – Richarda von Hellyho.

Richard rytíř von Helly byl pokračovatelem rodinné tradice lékárníků, v soupisu pražských domovských příslušníků⁷ je uveden jako lékárník a doktor chemie, stejný titul lze spatřit před jeho jménem i na rodinné hrobce na pražských Olšanech.

Richard rytíř von Helly se narodil 7. února 1832 a se svojí manželkou Emilií rozenou Heznerovou (* 14.10.1835) měl pět dětí:

- Emilie von Helly, narozena 26. prosince 1859
- Fridrich rytíř von Helly, narozen 9. února 1862
- Richard rytíř von Helly, narozen 15. srpna 1868
- Leo rytíř von Helly, narozen 4. ledna 1873
- Alexander rytíř von Helly, narozen 24. prosince 1874.

Alexander rytíř von Helly

Alexander rytíř von Helly se narodil jako nejmladší dítě Richarda rytíře von Hellyho a jeho ženy Emilie dne 24. prosince 1874. Pokřtěn byl v kostele sv.Jiljí o tři měsíce později – 24.března 1875.⁸ Stejně jako starší sourozenci, tak se ani on nestal následovníkem svého otce v povolání lékárníka, ale rozhodl se pro vojenskou kariéru. V již zmíněném soupisu pražských domovských příslušníků se dovídáme, že byl žákem vojenské nižší reálky v Günsu v Uhrách, kam mu byl dne 18.září 1885 zaslán domovský list číslo 2740.

Další školou, kterou poté studoval, byla vyšší reálka v Mährisch-Weiskirchen (Hranice na Moravě). Právě odtud pak v roce 1891 postoupil do *Theresianische Militär-Akademie*⁹ ve Vídeňském Novém Městě, stejný pramen uvádí rok nástupu von Hellyho také rok 1893.¹⁰

Průběh další vojenské kariéry Alexandra rytíře von Helly lze vysledovat v jeho kmenovém listu, uloženém ve Vojenském ústředním archivu v Praze.¹¹

Z Tereziánské akademie ve Vídeňském Novém Městě byl Alexander rytíř von Helly vyřazen 18. srpna 1896 jako poručík s určením k c. a k. pěšímu pluku arcivévody Leopolda č. 53 s platností od 1. září 1896. Téhož dne byl ustanoven do funkce pobočníka IV. praporu tohoto pluku.

Pěší pluk č. 53 byl v roce 1896 posádkou v chorvatském Záhřebu (Agram), kde se kromě štábu pluku nacházely rovněž III. a IV. prapor. Alexander von Helly se po studiu ve Vídni ocitl v Záhřebu jako pobočník tehdejšího velitele IV. praporu plukovníka Johanna Lorenze. Z této funkce byl pak 1. května 1900 převelen k 10. rotě tohoto pluku.

⁶ BAROCH, Miroslav. Irští přistěhovalci z rodiny Helly. Publikováno internetových stránkách Klubu pro českou heraldiku a genealogii, viz <http://www.heraldica.cz/articles/helly.htm>.

⁷ Soupis pražských domovských příslušníků z let 1830-1910 je ve digitalizované formě uložen na internetových stránkách Archivu hlavního města Prahy, viz. <http://www.ahmp.cz/>.

⁸ Archiv hlavního města Prahy, Matrika narozených 1870-1874, farní úřad sv. Jiljí, Praha, Staré Město, sign. JIL N18.

⁹ Die Theresianische Militär-Akademie zu Wiener Neustadt, díl II., str. 878.

¹⁰ Die Theresianische Militär-Akademie zu Wiener Neustadt, díl III., str.161.

¹¹ Opis kmenového listu, Helly Alexandr, Sbírká kmenových listů, VÚA Praha.

Dne 1. listopadu 1900 byl von Helly povýšen na nadporučíka a k tomuto dni byl převelen k c. a k. pěšímu pluku polního zbrojmistra Heinricha Giesela svobodného pána von Gieslingen č. 16. Velitelství pluku a jeho I., II. a III. prapor byly dislokovány v chorvatském Belovaru, IV. prapor se nacházel v Záhřebu. U kterého z praporů tohoto pluku a na jaké funkci von Helly sloužil však nelze z dostupných pramenů zjistit.

Uniformu s výložkami trávově zelené barvy, kterou nosili vojáci c. a k. pěšího pluku č.28 oblékl von Helly 1. května 1907. Tímto dnem byl od c. a k. pěšího pluku č.16 převelen na funkci pobočníka velitele I. praporu c. a k. pěšího pluku Viktora Emanuela III., krále italského, č. 28.

Štáb pluku a jeho III. a IV. prapor se nacházely v Českých Budějovicích, II. prapor byl dislokován v Třeboni. Von Helly byl převelen k I. praporu majora Johanna Černého, jež byl posádkou v Praze.¹²

V průběhu svého pobytu v Praze se von Helly dne 16. listopadu 1909 oženil. Jeho manželkou se stala Albina Schrammová, dcera Albina Ignáce Schramma a Vilemíny Brdečkové.¹³ Sňatek proběhl v kostele sv. Jindřicha v Praze, v době jeho uskutečnění žil von Helly v Havlíčkově ulici č. 2 na Žižkově. Za svědky šli novomanželům bratr ženicha Fridrich rytíř von Helly, toho času obchodník v Bordeaux a bratr nevěsty a toho času obchodník v Karlových Varech Franz Schramm.

Dne 1. května 1910 byl von Helly uvolněn z funkce pobočníka velitele I. praporu a tímto dnem byl zařazen k 13. rotě (III. prapor, velitel praporu major Alexander de Brunfaut). Rovněž v tento den byl povýšen do hodnosti kapitána. V roce 1910 zaznamenal c. a k. pěší pluk změnu dosavadní dislokace – štáb pluku a prapor č.I., III. a IV. byl přemístěn do Tridentu, II. prapor pak do Prahy.

O necelý rok později, 1. dubna 1911 byl Alexander rytíř von Helly jmenován velitelem kulometného oddílu č. III (III.prapor, velitel praporu podplukovník Albert rytíř von Straub).

Za pobytu v Tridentu se von Helly stal poprvé otcem. Dne 6.listopadu 1911 se zde jeho manželce narodila dcera Margareta Emilie Augusta von Helly.

V roce 1912 doznalo umístění c. a k. pěšího pluku č. 28 další změny. Zatímco II. prapor zůstal v bruskových kasárnách v Praze, štáb pluku a jeho III. prapor byl přemístěn do Innsbrucku, I. prapor do Schlanders v jižním Tyrolsku a IV. prapor do Malè rovněž v jižním Tyrolsku.

Z Innsbrucku se von Helly v roce 1913 vrátil do Prahy. 15. července 1913 byl přemístěn ke štábu II. praporu. Dne 24. srpna 1913 pak byl u tohoto praporu zařazen na funkci velitele kulometného oddílu č. II.

Dne 26. prosince 1913 se manželům von Helly narodila druhá dcera – Charlotta Emilie Albína Marie von Helly.

Do víru událostí I. světové války vstupoval kapitán Alexander rytíř von Helly jako velitel kulometného oddílu č. II. u II. praporu c. a k. pěšího pluku č. 28. Právě z této doby pochází pohlednice, jejíž obsah byl zde již zmíněn. Spolu se svým praporem sdílel von Helly

---

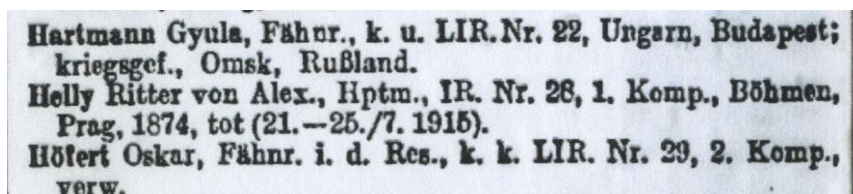
¹² Schematismus für das Kaiserliche und Königliche Heer und für die Kaiserliche und Königliche Kriegsmarine für 1908, Wien 1907, str.488.

¹³ Archiv hlavního města Prahy, Matrika oddaných 1907-1910, farní úřad sv.Jindřicha, Praha, Nové Město, sig. JCH O23.

až do poloviny roku 1915 jeho osudy – začátek srbského tažení a poté houževnaté boje na jihovýchodní straně karpatské fronty v Haliči.

Od kulometného oddílu č. II byl von Helly přemístěn ke štábu XI. pochodového praporu v Szegedu a jmenován jeho velitelem. Ačkoliv XI. pochodový prapor zahájil přesun na sočskou frontu již počátkem června 1915, v opisu kmenového Alexandra rytíře von Helly je uvedeno datum jeho jmenování do funkce velitele až 21. června 1915.¹⁴

Přesné datum úmrtí velitele XI. pochodového praporu, kapitána Alexandra rytíř von Helly není známo. V oficiálně vydávaných výkazech ztrát je uvedeno, že zemřel ve dnech 21. - 25. července 1915.¹⁵ Rovněž způsob, kterým přišel von Helly o život není znám. Tvrzení příslušníka pěšího pluku č. 28 Karla Rélinka o tom, že byl „doslova rozmeten granátem“ lze považovat za nejvíce pravděpodobné.¹⁶

Hartmann Gyula, Fähnr., k. u. LIR. Nr. 22, Ungarn, Budapest;
kriegsgef., Omsk, Rußland.
Helly Ritter von Alex., Hptm., IR. Nr. 28, 1. Komp., Böhmen,
Prag, 1874, tot (21.-25./7. 1915).
Höfert Oskar, Fähnr. i. d. Res., k. k. LIR. Nr. 29, 2. Komp.,
verw.

Záznam o smrti Alexandra rytíře von Hellyho v oficiálně vydávaném výkazu ztrát.

Dnes se již nedozvíme, jaký byl Alexander rytíř von Helly člověk. Rélink ve své vzpomínkové knize, kde nešetří téměř nikoho z důstojnického sboru „pražských dětí“, charakterizuje osobu von Hellyho jako ušlechtilého, taktního a jemného muže, všeobecně oblíbeného důstojníka, který nedovedl říct vojákům hrubého slova.¹⁷

¹⁴ Opis kmenového listu, Helly Alexandr, Sbíрка kmenových listů, VÚA Praha.

¹⁵ Verlustliste ausgeben am 9.10.1915, Nr.288, Wien 1915, str 4.

¹⁶ RÉLINK, Karel. 28.pluk „Pražské děti“. Nakladatelství Nebeský a Beznoska, Praha, 1932, s.54.

¹⁷ Tamtéž, s.53.

*Hrobka rodiny von Helly na Olšanských hřbitovech v Praze. Stav z března 2012.
(Foto Pavel Minařík)*

Na rodinné hrobce von Helly v Praze na Olšanských hřbitovech jsou pohřbeni tito příslušníci rodu. Poznámka kurzívou upřesňuje vztah k zájmovému Alexanderu von Helly:

- Monica * 21 .4. 1738 + 26. 11. 1807 (*dcera Johanna Jiřího Silvestra Helly, prvního příslušníka rodu Helly, který se usadil v Čechách*)
- Ignaz * 31 .6. 1761 + 18. 2. 1812 (*jediný syn Johanna Jiřího Silvestra Helly z prvního manželství, nevlastní bratr výše uvedené Monicy*)
- Johann * 1798 + 21 .9. 1814 (*syn výše uvedeného Ignaze von Helly*)
- Katherine geb. Bischoff * 8. 7. 1802 + 27. 10. 1865 (*babička Alexandra von Helly*)
- Carl * 15 12. 1793 + 18. 4. 1873 (*děd Alexandra von Helly*)
- Leo * 4. 1. 1873 + 23. 6. 1899 (*starší bratr Alexandra von Helly*)
- Chem. Dr. Richard ritter von Helly * 7 .2. 1832 + 25. 9. 1904 (*otec Alexandra von Helly*)
- Emilie von Helly geb. Hezner * 14. 10. 1835 + 20. 8. 1921 (*matka Alexandra von Helly*)

Závěrem

První světová válka zanechala v životě tehdejších obyvatel Evropy velmi hluboké stopy. Dovolím si tvrdit, že v každé rodině v po jejím skončení postrádali někoho ze svých mužských příbuzných. Do dnešní doby můžeme téměř v každé i sebemenší obci nalézt pomník obětem strašného světového konfliktu, který připomíná ty, co navždy zmizeli ve víru jeho událostí. Tito obyčejní lidé – pomyslná drobná kolečka nemající možnost vymanit se z velkého válečného soukolí – splnili slova přísahy, kterou složili nejvyššímu zástupci své tehdejší vlasti. Nelze je za to odsuzovat, není správné o nich nemluvit. Mnozí z nich neměli ani to štěstí, aby byli pohřbeni s poctami, které se projevují zemřelým lidem. A bylo jedno, zda šlo o prosté vojáky či jejich důstojníky, na frontách I. světové války na tom byli až na výjimky všichni stejně.

Za pomoc při pátrání po životě Alexandra rytíře von Hellyho patří poděkování zejména vojenskému historikovi Ing. Pavlu Fučíkovi, se kterým jsem mohl konzultovat zpracovávanou problematiku a jehož kniha o c. a k. pěším pluku č. 28 mě k tomuto tématu

dovedla. Velký dík patří rovněž vojenskému historikovi a pracovníkovi Vojenského ústředního archivu Dr. Pavlu Minaříkovi, CSc., který významnou měrou pomohl při hledání archivních dokumentů. V neposlední řadě patří poděkování také dobré duši České genealogické a heraldické společnosti v Praze paní Heleně Voldánové, která byla tak laskavá a některé ze získaných údajů mi osobně v matrikách ověřila.